

Opgave 1 Fluittaal

Bij deze opgave horen de teksten 1 en 2 en tabel 1 uit het bronnenboekje.

Inleiding

In een aantal hooggelegen bergdorpen in afgelegen gebieden, zoals in Turkije, Griekenland en Spanje, maken bewoners al eeuwenlang gebruik van een gefloten taal met hoge tonen om over grote afstand met elkaar te communiceren. Wereldwijd zijn er zo'n zeventig fluittalen.

Deze talen raken in onbruik, onder meer door het gebruik van mobiele telefoons. Om fluittalen voor uitsterven te behoeden, staan fluittalen sinds december 2017 op de Werelderfgoedlijst.

Gebruik regel 1 tot en met 27 van tekst 1.

Tekst 1 gaat over de fluittaal in het Turkse bergdorp Kuşköy.

- 2p 1 Leg uit dat de Turkse fluittaal deel uitmaakt van de cultuur van het Turkse bergdorp. Gebruik in je uitleg:
- de omschrijving van het kernconcept cultuur;
 - informatie uit regel 1 tot en met 27 van tekst 1.

Gebruik regel 1 tot en met 27 van tekst 1.

In de tijd voor de komst van de mobiele telefoon werd de Turkse fluittaal dagelijks gebruikt om in de bergen met elkaar te communiceren.

- 2p 2 Leg uit dat het gebruik van de Turkse fluittaal kan hebben bijgedragen aan de sociale cohesie tussen de mensen in het bergdorp Kuşköy. Gebruik in je uitleg:
- de omschrijving van het kernconcept sociale cohesie;
 - informatie uit regel 1 tot en met 27 van tekst 1.

Gebruik regel 28 tot en met 41 van tekst 1.

De bewoners van het bergdorp Kuşköy zetten zich in om de Turkse fluittaal voor uitsterven te behoeden. Stel dat de bewoners een pressiegroep vormen en naar de gouverneur gaan voor overheidssteun om hun fluittaal te behouden.

Het barrièremodel is een model van politieke besluitvorming.

- 2p 3 Leg uit dat de gouverneur de bewoners over de eerste barrière van het barrièremodel kan helpen. Gebruik in je uitleg:
- de eerste barrière van het barrièremodel;
 - informatie uit regel 28 tot en met 41 van tekst 1.

Gebruik regel 1 tot en met 24 van tekst 2.

Rationalisering kenmerkt de overgang naar de moderne tijd. In de premoderne tijd hadden bijvoorbeeld godsdienstige tradities meer invloed op het denken en doen van mensen dan in de moderne tijd.

- 2p **4** Geef aan welk **ander** kenmerk van het denken en doen in de premoderne tijd te herkennen is in het gebruik van de Griekse fluittaal in het bergdorp Antia. Gebruik in je antwoord:
- een kenmerk van de premoderne tijd;
 - informatie uit regel 1 tot en met 24 van tekst 2 waaruit het gekozen kenmerk blijkt.

Gebruik regel 38 tot en met 49 van tekst 2.

In tekst 2 staat dat de jongste fluitster van de Griekse fluittaal een 31-jarige koerier is.

- 2p **5** Leg uit dat deze koerier door acculturatie een fluitster van de Griekse fluittaal geworden is. Gebruik in je uitleg:
- de omschrijving van het kernconcept acculturatie;
 - informatie uit regel 38 tot en met 49 van tekst 2.

Gebruik tabel 1.

Tabel 1 gaat over de gefloten taal op het Spaanse eiland La Gomera. Taalonderzoeker Meyer heeft in 2017 onderzoek gedaan naar het verstaan van klinkers in de Spaanse fluittaal.

- 3p **6** **a** Benoem de afhankelijke variabele **en** de onafhankelijke variabele in tabel 1.
- b** Beredeneer dat socialisatie het verschil in het verstaan van klinkers in de Spaanse fluittaal tussen geoefende en ongegeoefende luisteraars kan verklaren. Gebruik in je redenering:
- de omschrijving van het kernconcept socialisatie;
 - gegevens uit tabel 1.